

Bürokraside İnovasyon Örnek Olaylar

Elk. Müh. H. Avni Gündüz
havni.gunduz@emo.org.tr

Örnek-1 : Bu günlerde uçan kuşu yakalama imkanlarına sahip olduklarını zanneden Vergi İdaremi var ama genellikle insanların kafa yapılarının kolayca değiş(e)meyeceği bilindiğinden anlatacağım hikayeyi bu günlere de uyarlayabiliriz.

Olay benim başımdan geçti. TEDAŞ'ta çalıştığım sırada Bornova'da bir bilirkişilik işine gittim. Raporu verdim. Ücreti alıp almadığımı hatırlamıyorum ama aldığımı da varsayıyorum. Olayın üzerinden uzun bir zaman geçti. Bir gün beni Bornova Vergi dairesinden aradıklarını söylediler. Tamam dedim, "bankanın birisinin içini boşalttığımı anladılar, o parayı istiyorlar" diye de etrafımdakilerle konuşup güldüştük. Tabii hemen ertesi gün vergi dairesine sabahdan vardım ve ilgili memuru bularak "suçumun" ne olduğunu öğrenmek istedim. Bilirkişilik ücretinin vergisi yatmamış, onu istiyorlarmış. (Genellikle ücreti öderken vezne de alıyorlardı veya beyanname verileceği söyleniyordu)

1.250.000 TL (o zaman 6 sıfır vardı) almışım çarp %15'ine. 187.500 TL borç olması gerek. Ödeyeyim dedim çünkü iş uzar gider. Olmaz dediler. Senin ikametgahın Karşıyaka, oranın vergi dairesine yatırılacak. Peki deyip boynumuzu büktük. Aldık elimize yazıyı gittik Karşıyaka Yamanlar Vergi Dairesine. Dedik borcumuz var, ödemek istiyoruz. Dur dediler öyle hemen ödenmez; vergi mükellefi yapacağız önce.

* Başınızdan geçen veya tanık olduğunuz olayları Şubemize iletebilirsiniz.



Kolayca kızıp öfkelendiğimizden, (ikametgah, muhtar vb) "hadi ya" deyip ayrıldım. Gel zaman git zaman bir iki sene daha geçti. Vergi dairesinde çalışan birisi beraber çalıştığımız bir arkadaşımızın kardeşi imiş. Abisine beni sormuş. O da geldi bana söyledi. Tamam dedik, torpilimizi de bulduk, hemen borcumuzu eda ederiz. Sabah yine erkenden vergi dairesine gittim ama torpile rağmen ödemek ne mümkün. Önce pişmanlık dilekçesi yazılacaktı. Dedim pişman değilim, borcum neyse ödeyeyim. Olmaz dediler, komisyona girmesi şart. Verdik bir dilekçe. Onbeş gün sonra öğrenebildik sonucu. Pişmanlığımız kabul edilmiş. Aradan geçen seneler üzerinden faiz ve cezalar toplanmış ve 1.800.000 L borç çıkarmışlar. Allahtan enflasyon rakamları çok yüksekti de bizim borç aradan geçen sürede ödenecek bir rakam olmuş. O zaman anladım; neden zenginler vergi borçlarını ödemiyorlarmış?

Parayı yatırdım. Makbuzu cüzdana yerleştirdim. Dosyam var işyerinde, ona koymak üzere. Ertesi gün işe geldiğimde TEDAŞ girişindeki bekçi kulübesinde çay içmeye girdim. (Bekçiler iyi çay demliyorlardı) Baktım elinde dosyalar, içindekileri karıştıran bir vatanş. Ne aradığını sordum. Bornova vergi dairesinden geliyormuş, vergi borcu olanları soruyormuş bekçilere; Borçluları nerede bulabilirim diye. İçime bir kurt düştü. Hemen dosyaya

baktım, veee kendi evraklarımı da buluverdim.

Evraklarım yazışmalarla çoğalmış. Memura bana vergi borcunun Karşıyaka'da ödeneceği söylendi. Yazıyı da ben götürdüm. Siz neden takip ediyorsunuz? Karşıyaka'nın işi değil mi? diye sordum. Hadi yaa dedi, yazı yazıp oraya soralım. Cebimden makbuzu çıkardım, tarih, sayı ve miktarı yazdım. Yanına imzamı attım ve kırmızı kalemle sayfayı boydan boya çizdim. Evrak üzerinde çizgi çekilemezmiş, tahrif edilemezmiş gibi bir şeyler söyledi ama sonra toparlanıp gitti. Ben itina ile ödenti makbuzunu dosyama yerleştirdim. Ne oluyor, ne olmaz.

Akşam üstü serviste yanımdaki arkadaşta gördüğüm bir gazeteyi aldım. İlk sayfaya göz atarken bir başlık gördüm. Maliye Bakanlığı genelge yayınlamış. Değeri 10.000.000 TL'den aşağı olan alacaklarının takibinden vazgeçmiş. Yani bizim vergi daireleri takipten düşmüş alacakların peşindeymiş meğerse. Bu kadar vazifeseverlik.. Takdire değer.

Sonuç olarak vergi memurunun yapacağı işle ilgili bir iş analizi ve sonlandırma prosedürü olsaydı muhtemelen takipten düşmüş alacağı takip etmek için alacağından çok daha fazla dolmuş parası ödemezdi. Bu arada yetkili müdürler de var. Onlar ne yapıyorlar? Diye soruyorsanız, önemli işler yaptıklarını düşünerek rahatça uyumaya devam ediyorlardır.